

НАПРЯМ 10. ЛІТЕРАТУРНЕ ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО ТА ТЕКСТОЛОГІЯ

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-320-3-48>

ВІЙСЬКОВИЙ ДИСКУРС: ДИСКУРСОТВІРНІ ОЗНАКИ

Галицька О. Б.

*кандидатка філологічних наук, доцентка,
доцентка кафедри німецької філології*

*Волинського національного університету імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна*

Військовий дискурс належить до інституційного типу спілкування, яке є статусно зорієнтованим: комуніканти виступають як презентанти тієї чи іншої суспільної групи, виконують роль, продиктовану комунікативною ситуацією [2, с.31]. Тому трактуємо військовий дискурс як особливий різновид мовно/мовленнєвої організації картини світу військовослужбовців, який володіє такими дискурсотвірними ознаками: інституційністю, конфіденційністю та кібербезпекою, авторитарністю та дисциплінованістю, стратегічністю та професіоналізмом, термінологічністю, мілітарністю, доброчестю.

Інституційність передбачає чітку вертикаль, а саме субординацію усіх органів військових відомств та особистого складу. Цей різновид дискурсу сприяє ефективній комунікації між військовими командирами, солдатами, політиками та фахівцями військової сфери.

У військовому дискурсі простежуємо такі цінності доброчесті: відповідальність, чесність, відданість, довіра, правдивість та етичність в комунікації. Військові командири та солдати повинні дотримуватись принципів доброчесті під час виконання своїх обов'язків та спілкуванні з іншими. Військовий дискурс покликаний втілювати військові цінності, такі як відданість Батьківщині, відданість команді, міцне партнерство та взаємодопомога, що сприяє комунікації військових спеціалістів більш надійною та довіреною.

Авторитарність тлумачимо як дії в межах жорсткого регламенту, ієрархії та командного ланцюжка: Військовий дискурс передбачає чітку ієрархію та командний ланцюжок, де командири видають накази, а підлеглі виконують їх. Комунікація відбувається згідно з протоколами та стандартами, що забезпечують чіткість і виконання

наказів та доручень. Військовий дискурс передбачає високий рівень дисципліни як в мовленні, так і в діях. Дисципліна дозволяє забезпечити чіткість комунікації, ефективне виконання завдань і підтримку командної структури.

Стратегічність: військовий дискурс включає аналіз ситуації, розробку стратегій і планів дій. Комунікацію зосереджено на досягненні конкретних військових цілей, таких як захист території, перемога у війні (в битві) або досягнення мирної угоди, а також виконання місії та ефективного досягнення успіху у військовій справі. Ефективність виявляється у здатності ефективно та швидко передавати необхідну інформацію, приймати стратегічні рішення та координувати дії.

Професіоналізм: Військовий дискурс базується на високому рівні професіоналізму. Це означає володіння необхідними знаннями, навичками і компетенціями, а також здатність застосовувати їх у реальних бойових ситуаціях. Професіоналізм сприяє точній та ефективній комунікації військових фахівців.

Коди безпеки: Військовий дискурс включає використання спеціальних кодів безпеки, які забезпечують конфіденційність і захист інформації від несанкціонованого доступу. Учасники сучасного військового дискурсу приділяють особливу увагу питанням безпеки та захисту. Військові фахівці ретельно вивчають питання кібербезпеки, захисту інформації та інших аспектів безпеки.

Мілітарність, тобто співвіднесення з мілітарною ситуацією, володіє специфічним мілітарним хронотопом.

Термінологічність: військовий дискурс включає в себе використання спеціалізованої термінології, понять, абревіатур, стандартів і протоколів, які характерні для військової галузі.

Військовий дискурс аналізуємо як мовний корелят військової практики, як упорядковане та систематизоване особливим чином використання мови, за якою стоїть ідеологічно й історично зумовлена ментальність (пор. [2, с. 15]). Приміром німецький військовий дискурс враховує важливість історичного досвіду: з урахуванням складної історії Німеччини, військові фахівці мають глибоке розуміння минулих подій і уроків, що вони принесли. Історичний контекст часто використовується для аналізу поточних ситуацій та розробки стратегій.

Література:

1. Балабін В. В. Теоретичні засади військового перекладу в Україні : монографія. Київ : Логос, 2018. 492 с.

2. Галицька О. Б. Сучасний німецькомовний науковий дискурс : монографія. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2007. 260 с.

3. Нікіфорова О. М. Лексико-семантичні особливості перекладу інформаційно-аналітичних воєнно-політичних текстів. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*. 2020. Том 31 (70) № 2. С. 97–102.